

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 290

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan
Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen
İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının
Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının
Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi
(2/2058) ve Dışişleri Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/2058 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi6

• Dışişleri Komisyonu Raporu7

• Muhalefet Şerhi10

• Teklif Metni11

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin11

• Anlaşma Metni12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 500035 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma”nın onaylanmasının uygun bulunmasına ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2058)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma” 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanmıştır.

İki ülke arasındaki işgücü göçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesi, göçmen işçilerin sosyal, ekonomik ve diğer haklarının korunması amacıyla ve mütekabiliyet ilkesi çerçevesinde imzalanan mezkûr Anlaşma ile;

a) Göçmen işçinin ev sahibi ülkeye girmesi, ülkede kalışı ve ülkeden çıkmasının, ev sahibi ülkenin kanunları ve taraf olduğu uluslararası anlaşmalara uygun olarak yapılması,

b) Âkit Tarafların kendi ülkelerine göç akışını düzenleyip yasa dışı çalışma faaliyetinin önlenmesi için işbirliği yapmaları,

c) Göçmen işçilerin, ev sahibi ülkenin kanunlarına ve sözleşmenin şartlarına uygun olarak dinlenme hakkına sahip olmaları,

ç) Göçmen işçiler için tıbbi bakımın, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak karşılanması,

d) Göçmen işçinin, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak aile fertlerini birlikte yaşamak amacıyla ev sahibi ülkeye davet etme hakkına sahip olması,

e) Bir göçmen işçinin ev sahibi ülkede çalıştığı işten çıkması durumunda işveren tarafından kendisine işin çeşidi, süresi ve işçinin vasfını gösteren bir belgenin verilmesi,

- f) Göçmen işçilerin kazançlarını ev sahibi ülkenin dışına serbestçe transfer edebilmeleri,
 - g) Göçmen işçilerin ev sahibi ülkenin mevzuatına göre sosyal güvenlik hakkına sahip olmaları,
 - h) Göçmen işçinin iş kazası, meslek hastalığı veya diğer sağlık sorunlarına maruz kalması halinde göçmen işçi ve hak sahiplerinin, ev sahibi ülkenin mevzuatında yer alan yardımlara hak kazanması,
 - ı) Gerekli olduğu takdirde Âkit Tarafların, göçmen işçilerin veya aile fertlerinin cenazelerinin kendi ülkelerine nakli için gerekli kolaylıkları sağlaması,
 - i)Âkit Taraflardan her birinin, ev sahibi ülkenin mevzuatına göre, gönderen ülke tarafından belgelendirilen diplomaları, eğitim sertifikalarını, unvan, rütbe, nitelik gösteren belgeleri ve çalışma faaliyetinin icrası için gerekli olan diğer belgeleri tanınması,
- Konularında düzenlemeler öngörülmektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: 68244839-599-114572

5 Temmuz 2019

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma”yı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No: 2/2058

Karar No: 181

17/12/2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 5/7/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma, 17/7/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 18/7/2019 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonuna havale edilen 2/2058 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 30/11/2021 tarihli 31’inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ile Özbekistan arasındaki iş gücü göçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesi ile göçmen işçilerin sosyal, ekonomik ve diğer haklarının korunmasını öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran tarafından;

Özbekistan’la ülkemiz arasında; karşılıklı ziyaretler, yüksek düzeyde stratejik iş birliği konseyi, karma ekonomik komisyon toplantıları gibi son dönemde ilişkilerimizi güçlendiren ve kurumsallaşmasına hizmet eden pek çok adımların atıldığı,

Özbekistan tarafının talebi çerçevesinde danışman ve uzmanlar gönderilerek ülkedeki reform süreçlerinin desteklendiği,

Tıbbi malzeme yardımımızın yanı sıra, en son 13 Ekim 2021 tarihinde 200 bin doz aşı ile 20 bin kutu ilaç göndererek salgın karşısında da dayanışmamızın sürdüğü,

2021’in ilk dokuz ayında Özbekistan’la ikili ticaretimizin geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 90 arttığı, ülkemizin Özbekistan’ın dış ticaret ortakları arasında 4’üncü sırada olduğu,

Özbekistan’daki yatırımlarımızın bu süreçte 1 milyar dolara ulaştığı, müteahhitlik firmalarımızın Özbekistan’da bugüne kadar yaklaşık 4 milyar dolar değerinde 168 proje üstlenerek şirketlerimizin Özbekistan’da yeni kurulan yabancı sermayeli işletmeler arasında iki yıldır ilk sırada yer aldığı,

Özbekistan’da ikamet izni olan yaklaşık 2 bin vatandaşımızın bulunduğu,

Göçmen işçilerin haklarını uluslararası düzeyde teminat altına alan düzenlemelerin bu bağlamda önem arz ettiği,

Birleşmiş Milletler Tüm Göçmen İşçiler ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşmesi'nin yararlanabileceğimiz en üst standartları sunduğu,

Bu Sözleşmeye ülkemiz dâhil 56 ülkenin taraf olduğu, ancak Özbekistan'ın henüz taraf olmadığı,

Ayrıca, ülkemiz ile Özbekistan arasında bir sosyal güvenlik anlaşması bulunmamasının da Özbekistan'da çalışan vatandaşlarımızın Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde tanınan haklardan yararlanmalarına engel teşkil ettiği,

Bu mağduriyetleri gidermek için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ndeki standartların gündemimizdeki Anlaşmaya yansıtıldığı,

Böylece ülkede çalışan vatandaşlarımızın Özbekistan vatandaşlarıyla eşit sosyal güvenlik haklarından yararlanma imkânı bulacağı, çalışma izin süreleri dolmadan sözleşmeleri sona ererse ikamet izinlerinin çalışma süreleri boyunca devam edeceği, aynı pozisyon ve aynı uzmanlık düzeyinde Özbekistan vatandaşlarına uygulanan ücretten eşit yararlanacakları,

Kendi aile üyelerini Özbekistan'a getirebilecekleri, aile fertlerinin ve işçilerin cenazelerinin ülkemize nakli için gerekli kolaylıkların sağlanacağı, göçmen işçilerin yaşam şartları ile ülkeye giriş ve çıkışları hakkında karşılıklı bilgi paylaşılacağı,

Anlaşmanın imzacısı olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik ile İçişleri bakanlıklarının süreci izlemek için karşılıklı temaslarının güçlendirileceği,

Özbekistan'ın anlaşmanın iç onay sürecini 2018 yılı sonunda tamamladığı, ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Türkiye'de 2020 yılındaki TÜİK verilerine göre 36 bin Özbek'in bulunduğu, bunların da ne kadarının ikamet ve oturma iznine sahip olduğunun bilinmediği,

TÜİK verilerinde kaçak Özbek vatandaşlarının sayısı ile ilgili herhangi bir bilginin olmadığı,

1990 tarihli Tüm Göçmen İşçiler ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi çerçevesinde Türkiye'deki göçmen işçiler ile kaçak olarak çalışan göçmenlerin, iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili hükümler de dâhil olmak üzere mevzuatımızda detaylı bir şekilde yer verilen korumalardan istifade edebildikleri,

Türkiye'de, 36 bin Özbek'ten çok daha fazla bulunan bazı yabancı uyrukluların geldikleri ülkelerle benzer anlaşmaların imzalanmadığı, bu bağlamda söz konusu Anlaşmanın bir örnek oluşturacağı ve bu durumun yaratacağı sakıncaların düşünülüp düşünülmeyeceği,

Genel gerekçedeki “iş gücü göçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesi...” ifadesi ile düzenli bir göçün önünün açılmak istenip istenmediği,

Anlaşma'nın 8'inci maddesindeki “Akit Taraflar kendi ülkelerine göç akışını düzenler ve yasadışı çalışma faaliyetinin önlenmesi için işbirliği yapar.” ifadesinin; Türkiye'de yaşayan ve çalışan binlerce kaçak Özbek göçmen işçi için ne şekilde bir tedbirin alınacağını ve kaçak göçmen işçilerin Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nde ve ulusal mevzuatımızda yer alan hükümlerden yararlanıp yararlanmayacağını açıklamakta yetersiz kaldığı,

Son yıllarda sadece Özbekistan'dan değil; Kazakistan, Ermenistan, Gürcistan, Azerbaycan ve başka birçok yerden ülkemize düzensiz göçün bulunduğu, bunların çoğunun kayıt dışı çalışmasının hem maddi kayba hem de istihdam kaybına yol açtığı,

hususlarında yöneltilen görüş ve sorulara cevaben Dışişleri bakan yardımcısı tarafından;

Anlaşma'nın bir iş gücü temini anlaşması olmayıp iş gücü göçünü düzenleyen bir anlaşma niteliğinde olduğu,

Anlaşma’da, yasa dışı göçü teşvik etmek yerine kontrol edip önlemeye yönelik hükümler bulunduğu, hem Özbekistan’ın ülkemizde yasal olarak çalışan 4500 civarındaki işçisinin hem de bizim oradaki işçilerimizin haklarını teminat altına alarak yasa dışı göçü önleyici mahiyette bir anlaşma olduğu,

Türkiye’nin Özbekistan’a yatırım akışına bakıldığında, yasal olarak çalışan işçilerimizin sayısının önümüzdeki dönemde artacağına öngörüldüğü, bir iş gücü göçü anlaşması akdetmenin ilişkilerimizin gelecek perspektifi açısından bu ortak iradenin tescil edilmesi anlamına geldiği, ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Ankara Milletvekili Asuman Erdoğan, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç ve Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>
İstanbul	İzmir	Ankara
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Aydın Adnan Sezgin</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Aydın	Balıkesir	Bursa
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Utku Çakırözer</i>	<i>Derya Bakbak</i>	<i>Ahmet Hamdi Çamlı</i>
Eskişehir	Gaziantep	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz ektedir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ahmet Ünal Çeviköz</i>	<i>Zafer Sırakaya</i>	<i>Hasan Turan</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
(Muhalefet şerhimiz ektedir)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Niyazi Güneş</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Gülüstan Kılıç Koçyiğit</i>
Karabük	Kayseri	Muş
(Bu raporun özel sözcüsü)		

MUHALEFET ŞERHİ

TÜİK 2020 verilerine göre Türkiye’de 1,333,410 yabancı nüfus bulunuyor. Bunlarda 281 bini Iraklı, 158 bini Afganlı, 91 bini Türkmen, 68 bini İranlı, 36 bini Özbek, 18 bini Kırgız. Geçici koruma dışında kalan ve Türkiye’de oturma izni ile ikamet eden Suriyeli sayısı ise 99 binin üzerindedir.

Türkiye 1990 tarihli “Tüm Göçmen İşçilerin ve Ailelerinin Haklarının Korunmasına Dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi”ne taraftır. Dolayısıyla sözleşme çerçevesinde Türkiye’de yaşayan göçmen işçiler ile kaçak olarak çalışan göçmenler mevzuatımızda detaylı bir şekilde yer verilen korumalardan ve bu itibarla iş sağlığı ve güvenliği hükümlerinden yararlanabilmektedir.

Özbekistan sözkonusu sözleşmeye taraf değildir. Talep Özbek makamları tarafından gelmiş ise yine de emsal teşkil edecek böyle bir anlaşmanın imzalanmasının faydası sorgulanmalıdır. Nitekim bugüne kadar Türkiye’de bulunan ve sayıları Özbeklerden çok daha fazla olan yabancı uyruklarının geldikleri ülkelerle benzer anlaşmalar imzalanmamıştır.

Ayrıca, genel gerekçede ifade edildiği şekilde “işgöçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesi” demek Özbekistan’la varılacak bir mutabakat neticesinde düzenli göçün önü açılacaktır.

Buna ilaveten, bahsekonu anlaşmanın 8. Maddesinde “akit taraflar kendi ülkelerine göç akışını düzenler ve yasadışı çalışma faaliyetlerinin önlenmesi için işbirliği yapar” ifadesi yer almaktadır. Sözkonusu ifadenin halihazırda Türkiye’de yaşayan ve çalışan binlerce Özbek kaçak göçmen işçi için ne şekilde bir tedbir alınacağını, kaçak göçmen işçilerin BM sözleşmesinde ve ulusal mevzuatımızda yeralan hükümlerden istifade edip etmeyeceğini açıklamakta yetersiz kalmaktadır.

Türkiye’de yaşayan göçmen işçilerin belirli bir denetim mekanizması içinde çalıştırılması ve insan onuruna yakışır bir şekilde çalışmaları ve yaşamlarının sağlanması gerekliliğini kabul etmekle birlikte, Türk ekonomisinin darboğazdan geçtiği bu dönemde başka ülkeler için de emsal teşkil edecek bu anlaşmanın Türkiye’ye göç akınına neden olabileceği, işsizliğin tarihi seviyelere ulaştığı bir zamanda toplumun huzurunu olumsuz yönde etkileyeceği ve yabancı düşmanlığını artıracığı değerlendirilmektedir.

Yukarıda bahsekonu nedenlerden dolayı bu teklife muhalifiz.

Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ
MUSTAFA ŞENTOP'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GÖÇMEN İŞÇİLERİN VE AİLE
FERTLERİNİN HAKLARININ KORUNMASI-
NA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMA-
SININ UYGUN BULUNMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GÖÇMEN İŞÇİLERİN VE AİLE
FERTLERİNİN HAKLARININ KORUNMASI-
NA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMA-
SININ UYGUN BULUNMASINA İLİŞKİN
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1'inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2'nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3'üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GÖÇMEN İŞÇİLERİN VE AİLE FERTLERİNİN
HAKLARININ KORUNMASINA DAİR ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra "Akit Taraflar" olarak anılacaktır), iki ülke arasındaki işgücü göçü sürecinin yasal olarak düzenlenmesine duyulan ihtiyaç nedeniyle, göçmen işçilerin sosyal, ekonomik ve diğer haklarının koruma altına alınması arzusuyla, uluslararası hukukun evrensel olarak kabul görmüş olan ilke ve prensipleri rehberliğinde aşağıdaki hususlarda mutabakata varmışlardır.

Madde 1

Bu Anlaşma, Türkiye'deki Özbekistan Cumhuriyeti vatandaşı göçmen işçiler ile bunların aile fertleri ve Özbekistan'daki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı göçmen işçiler ile bunların aile fertlerinin haklarının korunması ile ilgili hususları hüküm altına alır.

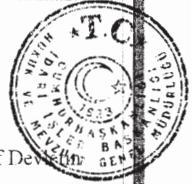
Madde 2

1. Bu Anlaşma cinsiyetine, ırkına, diline, din veya inancına, politik veya başka bir görüşüne, ırkı veya sosyal kökenine, yaşına, ekonomik varlığına, medeni durumuna ve işin nitelikleriyle ilgili olmayan diğer vasıflarına bakılmaksızın tüm göçmen işçilere uygulanır.
2. Bu Anlaşmada yer alan hiçbir hüküm göçmen işçileri ev sahibi ülkenin yasalarına uyma, kültürüne ve geleneklerine saygı gösterme yükümlülüğünden muaf tutmaz.

Madde 3

Bu Anlaşmada kullanılan terimler aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- a) **göçmen işçi:** Bir Akit Taraf Devletinin yasal olarak diğer Akit Taraf Devletinde ikamet eden ve yasal olarak ücretli bir işte çalışan vatandaşı,
- b) **sözleşme:** işveren ile göçmen işçi arasındaki iş ilişkisini düzenlemek amacıyla yapılmış olan akit,

JS.

St. Gul J

- c) **çalışma faaliyeti:** Ev sahibi ülkenin mevzuatına göre belirlenmiş şartlara ve usullere uygun olarak işin gerçekleştirilmesi için akdedilmiş sözleşmeye istinaden göçmen işçinin çalışması,
- d) **işveren:** Ev sahibi ülkenin mevzuatında tanımlandığı şekilde göçmen işçiler ile yapmış olduğu sözleşmeye istinaden göçmen işçileri istihdam eden gerçek veya tüzel kişi,
- e) **ev sahibi ülke:** Göçmen işçinin çalışmak üzere gitmiş olduğu Akit Taraf Devlet,
- f) **göçmen işçinin aile fertleri:** Ev sahibi ülkenin mevzuatına göre göçmen işçinin eşi, bakmakla yükümlü olduğu 18 yaşından küçük çocukları.

Madde 4

1. Göçmen işçiler ev sahibi ülkede, bu ülkenin mevzuatına göre işveren ile yaptığı sözleşmeye bağlı olarak çalışır.
2. Akit Taraflar, bu Anlaşma çerçevesinde işveren ile göçmen işçi arasında akdedilen sözleşmelerden doğan yükümlülüklerden sorumlu olmaz.

Madde 5

1. Bu Anlaşmanın uygulanmasından sorumlu olan Akit Taraf kurumları (bundan sonra yetkili makamlar olarak anılacaktır):

Türkiye Cumhuriyeti bakımından:

- a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı,
- b) İçişleri Bakanlığı

Özbekistan Cumhuriyeti bakımından;

- a) İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı,
- b) İçişleri Bakanlığı,
- c) İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanlığı'na bağlı Yabancı İşgücü Göçü Ajansı.

2. Yetkili makamlarla ilgili değişiklikler olması durumunda, Akit Taraflar bu değişiklikleri diplomatik kanallar aracılığıyla birbirlerine bildirir.
3. Yetkili makamlar, bu Anlaşmanın uygulanması ile ilgili hususları çözüme kavuşturmak için ortak bir çalışma grubu oluşturur.
4. Yetkili makamlar, aşağıdaki hususlarda birbirlerine bilgi verirler:
 - a) Akit Taraf Devletlerin göçmen işçilerinin işe alınmasını ve çalıştırılmasını düzenleyen mevzuat ve bu mevzuatta meydana gelen değişiklikler,
 - b) Ülkeye giriş ve çıkış usulü hakkında hukuki işlemler ve bunlarda meydana gelen değişiklikler,
 - c) Göçmen işçilerin yaşam şartları,
 - d) Akit Taraf Devletlerin işgücü piyasalarının durumu,
 - e) Yabancı işgücü göçü alanında bölgesel işbirliğini geliştirmeye yönelik kurumlar ve bunların faaliyetleri.
5. Bu Anlaşmanın uygulanması amacıyla her bir Akit Taraf, diğer Akit Taraf Devlette yetkili makamına ait bir temsilcilik ofisi açabilir.

Madde 6

Bu Anlaşma aşağıda belirtilen kişilere uygulanmaz:

- a) Akit Tarafın, uluslararası kuruluşların genel merkezlerine ve temsilcilik ofislerine ve bir Akit Taraf Devletin, diğer Akit Taraf Devlette bulunan resmi temsilciliklerine iş için gönderilen veya istihdam edilen vatandaşları,
- b) Bir Akit Tarafça veya onun adına, kalkınma programlarının veya diğer işbirliği programlarının uygulanmasına katılmak üzere ülke dışına iş için gönderilen veya ülke dışında istihdam edilen, statüsü ev sahibi ülkeyle akdedilmiş ayrı bir anlaşma ile düzenlenen ve bu Anlaşma uyarınca göçmen işçi sayılmayan Akit Taraf Devletin vatandaşları.

- c) Sığınmacılar, uluslararası koruma başvuru sahipleri, uluslararası koruma statüsü sahipleri, geçici koruma statüsünde olanlar, mülteciler ve vatansızlar,
- d) Merkezi diğer Akit Taraf Devlette bulunan şirketin diğer Akit Taraftaki temsilcilik ve şubelerinde çalışan, iş yerinin merkezinin bulunduğu Akit Tarafı Devletin vatandaşları,
- e) Bir Akit Taraf Devlet ülkesinde akredite edilmiş yabancı basın yayın kuruluşlarında çalışan diğer Akit Taraf Devlet vatandaşları,
- f) Öğrenciler.

Madde 7

Göçmen işçinin ev sahibi ülkeye girmesi, ülkede kalışı ve ülkeden çıkması, ev sahibi ülkenin yasaları ve taraf olduğu uluslararası anlaşmalara uygun olarak yapılır.

Madde 8

Akit Taraflar kendi ülkelerine göç akışını düzenler ve yasadışı çalışma faaliyetinin önlenmesi için işbirliği yapar.

Madde 9

1. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin yasalarına ve sözleşmenin şartlarına uygun olarak dinlenme hakkına sahiptir.
2. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin işverenin izniyle vatandaşı olduğu Akit Taraf Devletin resmi tatillerinde çalıştırılmayabilir. Bu iznin koşulları sözleşmede belirlenir.
3. Göçmen işçiler için tıbbi bakım, ev sahibi ülkenin yasalarına uygun olarak karşılanır.
4. Göçmen işçiler, ikamet ve çalışma koşullarının yanı sıra ev sahibi ülkenin yasalarından doğan hak ve yükümlülükler hakkında ev sahibi ülkenin yetkili makamlarından bilgi alma hakkına sahiptir.

5. Göçmen işçi, ev sahibi ülkenin mevzuatına uygun olarak aile fertlerini birlikte yaşamak amacıyla ev sahibi ülkeye davet etme hakkına sahiptir.

Madde 10

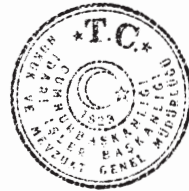
1. Göçmen işçilerin ücretleri ve diğer çalışma koşulları sözleşme ile düzenlenir.
2. Aynı pozisyona, uzmanlığa ve vafsa sahip, benzer görevleri yerine getiren göçmen işçinin çalışma ücreti, ev sahibi ülkenin vatandaşlarına uygulanandan daha az, çalışma koşulları daha olumsuz olamaz.

Madde 11

Bir göçmen işçinin ev sahibi ülkede çalıştığı işten çıktığında işveren kendisine, işin çeşidini, ne olduğunu, süresini ve işçinin vasfını gösteren bir belge verir.

Madde 12

1. Göçmen işçiler kazançlarını, ev sahibi ülkenin dışına serbestçe transfer edebilir
2. Göçmen işçilerin gelirlerinin vergilendirmesi, ev sahibi ülkenin mevzuatına ve 8 Mayıs 1996 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması"na göre yapılır.
3. Göçmen işçiler, ev sahibi ülkenin mevzuatına göre sosyal güvenlik hakkına sahiptir.

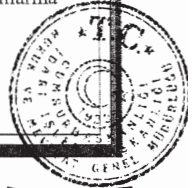

Madde 13

1. Ev sahibi ülkedeki ikamet izninin açıkça geçimi sağlamaya yönelik faaliyetin süresine bağlı olduğu durumlar hariç olmak kaydıyla, göçmen işçilerin çalışma izinlerinin süresi dolmadan, geçimini sağlamaya yönelik faaliyetin bitmiş olması gerekçe gösterilerek ikamet izinleri geri alınamaz. Bu tür göçmen işçiler, yeni iş arama faaliyetlerinde bulunma ve aktif işgücü hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir.
2. Göçmen işçiyle yapılan sözleşmenin ev sahibi ülkenin mevzuatında belirtilen gerekçelerden dolayı işveren tarafından erken feshi durumunda, işveren ev sahibi ülkenin mevzuatında ve sözleşmede belirtilen tazminatı göçmen işçiye öder.

Madde 14

1. Göçmen işçinin iş kazası, meslek hastalığı veya diğer sağlık sorunlarına maruz kalması halinde, göçmen işçi ve hak sahipleri ev sahibi ülkenin mevzuatında yer alan yardımlara hak kazanır.
2. Gerektiğinde, Akit Taraflar göçmen işçilerin veya aile fertlerinin cenazelerinin kendi Devletlerine nakli için gerekli kolaylıkları sağlarlar. Cenaze yardımları ev sahibi ülkenin mevzuatına göre karşılanır.
3. Bir göçmen işçinin veya aile ferdinin ölümü halinde, eğer ölen kişi, mal varlığını, alacaklarını, borçlarını ve ölümü ile ilgili tazminat alma hakkı bıraktıysa, Akit Taraflar ilgili kişilere konunun ivedilikle halli için gerekli yardımı sağlarlar. Bu sorunların halledilmesi bu Anlaşmanın ve ilgili iki taraflı veya çok taraflı anlaşmaların ışığında yürürlükteki ulusal yasalar çerçevesinde gerçekleştirilir.
4. Ev sahibi ülkenin ilgili makamı, göçmen işçinin daimi ikametini bulunduğu Akit Tarafın diplomatik misyonuna ya da konsoloslukuna ve yetkili makamlarına göçmen işçinin ölümünü derhal bildirir.

Madde 15

Göçmen işçi tarafından, göç kayıtlarına ilişkin kuralların ihlal edilmesi, ikamet yerinin seçimi ya da taşınması gibi ev sahibi ülkeye giriş kurallarının ya da ikamet rejiminin ihlal edilmesi halinde ev sahibi ülkenin mevzuatında ön görülen sürece göre göçmen işçi sorumlu olur ve gönderen ülke tarafından yapılan tüm masraflar göçmen işçi tarafından tazmin edilir.

Madde 16

Akit Taraflardan her biri, ev sahibi ülkenin mevzuatına göre, gönderen ülke tarafından belgelendirilen diplomaları, eğitim sertifikalarını, unvan, rütbe, nitelik gösteren belgeleri ve çalışma faaliyetinin icrası için gerekli olan diğer belgeleri tanır.

Madde 17

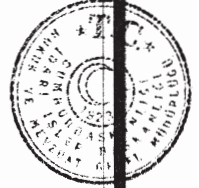
Akit Taraflar arasında bu Anlaşmanın yorumlanması ya da uygulanmasından doğabilecek uyuşmazlıklar, bu Anlaşmanın 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kurulan ortak çalışma grubunun müzakere ve istişareleri yoluyla çözülür.

Madde 18

Bu Anlaşmada yapılacak değişiklikler ve Anlaşmaya yapılacak ilaveler, Akit Tarafların karşılıklı rızalarıyla ile yapılır. Değişiklik ve ilaveler bu Anlaşmanın 19 uncu maddesinde belirlenen şekilde yürürlüğe girer.

Madde 19

1. Bu Anlaşma, Akit Tarafların, yürürlüğe girmesi için gerekli iç usullerin tamamlandığını birbirlerine diplomatik kanallardan bildirdiği son yazılı bildirimin alınmasıyla yürürlüğe girer.

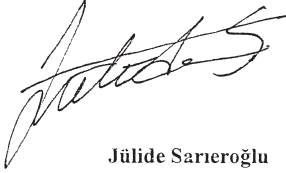

2. Bu Anlaşma süresiz olarak akdedilmiştir. Akit Taraflardan biri diğer tarafa diplomatik kanallardan yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu anlaşmayı feshedebilir. Bu durumda, bu bildirimin alındığı tarihten itibaren 6 aylık sürenin dolmasıyla bu Anlaşma sona erer.

Bu Anlaşma, Taşkent’te, 30 Nisan 2018 tarihinde Türkçe, Özbekçe ve İngilizce dillerinde bütün metinler eşit derecede geçerli olmak üzere ikiye nüsha olarak düzenlenmiş ve imzalanmıştır. Bu Anlaşma hükümlerine ilişkin yorum farklılıkları olması halinde İngilizce metin esas alınır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Jülide Sarıeroğlu

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti

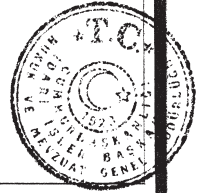
Adına

Sherzod Kudbiyev

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

İstihdam ve Çalışma İlişkileri Bakanı

TBMM Basımevi - 2021